

Eppueskarin neljäs teema 2018

Suomalaisia myyttejä ja uskomuksia: ”Ihmettelen, pohdin, hämmästelen” Miten ennen ajateltiin ja mitä tiedetään nyt?

PVÄ

Kansalliseläin Karhu (Raimo)

Loitsuja ja taikoja (Aino)

Taruolentoja ja voimaeläimiä (Pirjo)

<p>M A</p>	<p>Raimon ryhmässä: Karhu suomalaisessa kansanperinteessä Vuoden 2018 ensimmäisellä yhteistoimintajaksolla minun ohjaamassa toiminnassa uudet toimintaryhmät keskittyivät aiheeseen ”Karhu suomalaisessa kansanperinteessä”.</p> <p>Perehdyimme vanhoihin myytteihin ja tarinoihin karhusta ja sen merkityksestä etenkin entisajan ihmiselle.</p> <p>KARHU (Ohto, Kontio, Mesikämmen, Veli, Äijä, Hän, Pitkävilla, Källeröinen) Suomalainen kansanperinne sisältää paljon metsän eläimiin liittyviä tarinoita ja uskomuksia. Eliväthän entisajan ihmiset metsässä ja olivat riippuvaisia metsän antimista.</p> <p>Karhua kutsuttiin myös Otavaksi, sillä uskottiin, että Ohto on saanut alkunsa Otavassa, Ison Karhun tähdissä. Muinaissuomalaiset uskoivat karhun olevan esi-isämme.</p> <p><i>”Miss on Ohto synnytetty, Mesikämmen käännytetty, luona päivän, tykönä yön, Otavaisen olkapäillä. Sielt on maahan laskettuna, kultaisissa kätkeissä, hopeisissa vitjoissa, siel on Ohto synnytty”.</i></p> <p>Kävimme pienen opetuskeskustelun karhusta sekä karhuun liittyvistä tarinoista, uskomuksista ja myyteistä. Pohdimme mikä on totta, mikä on mahdollisesti tarua.</p>	<p>maanantaina : Virittäydettiin aiheeseen kuuntelemalla tarinoita suomalaisista haltijoista kirjasta: Haltijoitten mailla, maahisten majoissa . Ryhmissä pohdittiin mitä haltijat ovat? Onko haltijoita olemassa? Millaista elämä oli silloin kun ihmiset kertoivat toisilleen tarinoita haltijoista? Millaiset ilmiöt ja tapahtumat saivat ihmiset uskomaan että haltijoita oli olemassa? Keskustelimme suomalaisen kansanperinteeseen liittyvistä uskomuksista ja ennustuksista kirjan tarinoiden ja esimerkkien pohjalta. Kaikissa ryhmissä aihe herätti paljon mielenkiintoa ja keskustelua. Vanhat uskomukset ja tarinat herättivät huvitusta varsinkin kun pohdimme mitä tapahtuisi jos nykyaikaan toimisi niiden ohjeen mukaan. Harjoiteltiin eläytymistä leikkien Taikametsää: Ohjaaja kuljettaa jokaista vuorollaan silmät sidottuna ”taikametsässä”. Toiset ovat taikametsän puita jotka kuiskivat taikametsässä kulkevan lapsen nimeä. Pohdimme omia haaveitamme. Jokainen sai keksiä itselleen oman taikaesineen ja mihin taikomiseen se sopii parhaiten. Vain yksi haltija ei halunnut esitellä taikaesineettään muille.</p>	<p>Tutustutaan taruolentoihin niitä nimeten ja kuvia katsellen Pohditaan,</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovatko oikeasti olemassa • mikä taruolentojen merkitys on • millaisia tunteita taruolentojen tehtävät herättävät <p>Opetellaan laulu ”Tapio” ja keksitään siihen yhdessä leikki. Laulu loppuu sanoihin ”...hiidetkin kaikkooa.”</p> <p>Kuunnellaan satu Hiisistä</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohditaan ennakkokäsityksiä hyvästä ja pahasta ja toiminnan seuraamuksista <p>Askarrellaan metsän kuningas Tapio</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohditaan, millä keinoin saadaan Tapiolle voimaa uhkuva ilme <p>Töiden valmistuttua huomataan Tapion tärkeä tehtävä metsän suojelijana ja hyväntekijänä. Mietitään, että jokaisella voisi olla oma voimaeläin, josta saa tukea ja turva hankalassa tilanteessa. Tämä jätettiin hautumaan keskiviikkoa varten. Lopuksi maalattiin toteemipalan pohjamaalaus seuraavaa kertaa varten.</p>
-----------------------	--	---	--

Tutustuimme taivaan tähdistöön ja tähtikarttoihin kirjojen tähdistö-kuvien avulla (dokumenttikamera).

Kuvakirja "OKKO-KARHU"

Hellyttävä kertomus inhimillisestä Okko-karhusta ja itsekkästä metsänvartijasta.

Tarina laittaa meidät pohtimaan

- voiko hädässä olevan ystävän jättää pulaan
- miten voisi unohtaa kärsimänsä vääryyden
- miten jaksaisi antaa anteeksi
- miten oppisi antamaan omastaan ja jakamaan sen muiden kanssa

Lukemisen ja keskustelun jälkeen pareittain suunnittelimme pantomiimi-esityksen Okko-tarinan kohtauksista. Pantomiimit esitettiin toisillemme ja toiset arvasivat mistä tarinan tilanteesta on kyse.

<p>KE</p>	<p>Karhu-laulut ja -soitot Lauloimme ja soitimme karhulaulut valikoidusti tilanteen ja toiveiden mukaan; ”Ohto”, ”Nallet tallustaa”, ”Siili ja Nalle”, Karhun ja siilin tuutulaulu” sekä laulun ”Tapio”. Tapio-laulua lauloimme jo marraskuussa OKL:n opiskelijoiden vetämän metsän myytteihin ja tarinoin liittyvän liikuntakokonaisuuden yhteydessä.</p> <p>Säestimme kanteleella opittujen sointujen (värit) avulla vanhan kantelesävelmän ”Karhunpeijaispolska”. Apuna iPadillä tehty tausta melodioineen, apusoittimina laattasoittimet. Lisäksi leikimme väliliikuntana ”Ursa Major” ja Ursa Minor”-polttopalloleikkiä.</p>	<p>Keskiviikkona pääosassa kädentaidot: Askarreltiin jokaiselle oma taikasauva: Pujoteltiin helmiä rautalankaan ja päällystettiin puukeppi kiertämällä sen ympärille villalankaa. Lisäksi mietimme tärkeimpiä toiveitamme tällä hetkellä. Taikasauvoihin piilotettiin lapuille kirjoitettuna lasten suurimmat haaveet.</p>	<p>Voimaeläimistä toteemiksi. (Toteemin käsite selvitettiin keskustellen ja kuvin)</p> <ul style="list-style-type: none"> • tutkittiin voimaeläimiä ja niiden ominaisuuksia • lapset kertoivat omista valinnoistaan ja niiden perusteista • maalattiin peiteväreillä voimaeläin kartongille • rikastettiin voimaeläimen kuvaa tusseilla, niitin avulla liitetyillä lisäkappaleilla, helmillä ja napeilla. • liitettiin palat yhteiseksi muotoryhmän toteemiksi.
<p>ARV</p>	<p>”Myytit ja uskomukset”-ilmiö toimi kiinnostavasti ja innostavasti. Minun ryhmässäni keskityimme ”Karhu”-aiheeseen, liittäen mukaan kalevalaisen tarinan mukaan myös taivaan tähdistöt;” Iso Karhu” ja ”Pieni Karhu”. Itse karhusta riitti paljon keskusteltavaa, mutta tähdistöt kiinnostivat myös kovasti. ”Okko-karhu”-kuvakirjan pohjalta pienryhmät esittivät rohkeasti suunnittelemaan pantomiimeja. ”Karhu”-laulun säestys jatkoi edellisten eskarieppu-soittojen jatkumoa, joten säestys sujui hyvin.</p>	<p>Tehokasta ja innostunutta työskentelyä lähes koko puolitoistatuntisen ajan. Kotoa on tullut viestiä että taikasauvat ovat toimineet!</p>	<p>Neljäs jakso oli vain kahden päivä mittainen ja uusissa muotoryhmissä. Lapset tunsivat jo toisensa ja ryhmätoiminnan idean, joten suurta hankaluutta yhteistoiminta ei tuottanut. Kaikki olivat innolla mukana. Opettajalle tuli kiire välineiden ja toimintojen rytmittämisessä, sillä väkimäärän lisääntyessä tehtäviin kuluva aika muuttuu. Nopeimmille ja osittain hätäisimmille eskareille tuli enemmän odottamista aikaisempaan verrattuna ja toiminnan fokus katosi opettajan jouduttua välinehuoltajaksi. Lisätehtävien suunnittelu on nyt tärkeämpää ja tässä jaksossa käytimme sen siten, että</p>

	Uusia säästys-Diplomejakin päästiin taaskin jakamaan.		kuuntelimme Griegin vuorenpeikkojen tanssia erilaisilla videokoosteilla.
--	---	--	--